

in manifestationē glorie sue. Porro viam
mediā et regiā tradit theologia reuelata si/
de subnira. q̄ gradiēdū est etiā ubi ratioci
nationis frie dissolutio plena nō pateret.
T Donicus. **C** Existimo q̄ has snias nec
inexpti satis capiūt nec expientia dare po
test industria/nisi pueniēte in bñdictioni
bus dulcedinis et coopante dei gr̄a/ineffa
bili valde mō. Et hoc ē dei donū scire a q̄
postulāda sit et imperrāda talis gr̄a. Dul/
ta enī dicim⁹ et deficiim⁹. verbū autē abbre/
uiatū et cōsummatū facit sapiētia/dū i ani/
mas sanctas se trāffert. delicias suas cōpu
tans eē cū filijs hoīm. in quib⁹ bñplacitū
est deo/q̄ sperauerūt sup misericōdia ei⁹. **S**
ecce iam aduēspascit et inclinata ē dies qñ
ad se me vocat op⁹ dei/simul et vie lassitu/
do quietē te petere suadet. Expectet p reli
quis (multa enī querēda supsunt) sequēs
dies. **C** Volucer. **E** Expectet placet si pri⁹
audieris sub exēplari modulamie/qlis sit
vt eū recogites/germani tui status.

Quintū et vltimū

metrū primi libri dactylicū terrametru hys
percalalecticū. currit cū quinto quarti de
conso. phi. Boetij Si quis arcuri:

V Aus e multis nauta profundo
Dum regit nauē. ventus et imber
Et procellarum turbida moles
Si repētinis moribus vrgent
Proximas nautis crebro minantes
Naufrage cladem mortis adesse
Nittitur/susus arte magistra
Nil in expertum corde pauenti
Segniter linquens omnia solers
Tentat/vt nauis litora capret
Si mali vero tanta molestat
Seuiens pestis/iamq̄ latratu
Terror auditum scilla canino/
Atrabens gulpho cuncta voraci
Non opem possunt ferre sodales
Pars et in preceps vltro laborat
Scitq̄ nauclerum stertere puppi
Obstupet talis quis/nihil vltra
Viribus fidit/spes nec in arte est
Respicit celum vota deo dat
Aut mari sese deijcit alto
Audus enatans. si scopulosum
Prominens saxum suscipit ipsum
Uel sinu tuti conditur antri
Laudat excelsum/gratior illi
Dicit euasi sorte benigna

C reseruatū sanctius olim
Obsequi fas sit xpe tibi me
Rursus aut si me nauigio das
Ut ar illo fac prosperiore.

Explicit liber primus:
Incipit liber secū
dus. Prosa prima. // Donicus.

H Ace nobis/ o volucer/ altera
dies fulsit illa p̄tinuaueris p̄
cor effari/ q̄ cepra sunt. **C** Vo
lucer // Meministi puto sub
quall̄ similitudine finē accepit
hesterna collocutio. Nō oino dissimiliter/
nūc aduena n̄ ex p̄cella publici civilisq̄
naufragij cōsulte fugiēs/ in locū satis abdi
cū/ velut in quādā securitatis insulā se rece
pit. Illic more solitarij sedens leuat se sup
se. theologiā habēs cōsolatricē/ que doctric
est discipline dei et electrix operū illi⁹. q̄ so/
brietatē et prudētiā docet et iusticiā et virtu
tem/ quib⁹ vtili⁹ nihil ē in vita hoīb⁹. Dec
erigit ad spem futuroz/ quēadmoduz teri
gimus/ asserens q̄ nō sunt cōdigne passio
nes hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā que reuela
bit in nobis. Addēs q̄ spes non cōfundit.
ita t̄m si sit vera spes. nō ficta. nō fallax. nō
temeraria. **E**st itaq̄ repromissio neq̄ssi
ma/ fallēs q̄ plurimos bladiētes sibi viere
mūdo dum etas florida est/ p̄uerti poteris
cū voles/ tanq̄ videlicet ex p̄p̄is virib⁹ nō
dei dono fiat p̄uersio. **S**ūt et alij q̄s eo
periculosi q̄ subtili⁹ decipit estimatio sua
dū casus peccatoz varios q̄s p̄petiuntur
emēdare nō curāt. vtunt̄ poti⁹ ad supbiaz.
reputantes simile aliqd̄ secū fieri cū aplo/
cui dat⁹ ē stimul⁹ carnis/ ne magnitudo re
uelationū extolleret eū. eis autē sicut aiunt
ne magnitudo virtutū. **A**b alijs migrat
Judas. i. cōfessio p̄pter multitudinē p̄uitu
tis. **A**edet enī et pudet eos toties ad cōfesso
res deducere lapsus suos/ a q̄b⁹ abstinere
vel nequeūt dño p̄mittēte. vel nō satis vo
lūt. **S**ūt q̄s scrupuloz in q̄tudo/ et cor
dis pusillanimitas ita p̄turbat vt vix reli
cuis sit i eis spei loc⁹. **S**ufficit alijs sci
re de spe p̄ intellectū differere/ dicentib⁹ in
deco solo spem eē reponēdā q̄s nesciat/ vtz
apud tales null⁹ pene spei vel sensus vel ef
fect⁹ ē. **C**onuenies alios sperātes in mise
ricordia dei/ q̄s ad hoīes nulla flectit mise
ricordia. venia nulla pz. **Q**uid q̄ despe
rāt aliq̄ de dei bonitate/ si non suauitatem
bb

theologia / q̄ diuine volūtati p̄sumis obli-
 scere / v̄l aduersus eā temerari⁹ murmurare
 Vide q̄d equi⁹ ē. Aut te volūtati diuine cō-
 formādo subdere. Aut q̄ ip̄a tue subfuiat
 volūtati. **H**āc solidā de diuina puidētia
 veritatē si phia plene potuiss; attingere / vel
 suis eā sectatorib; demonstrare / theologia; z
 sup addi p̄ reuelatōez nō ita necesse fuerat /
 q̄uis voluerit alios de⁹ q̄ phos cōgnitōis
 hui⁹ saluberrime p̄ncipes fieri. Phis vero
 sic eueit vt maior eoz numer⁹ poneret deū
 nō minori necessitate q̄s solem agere quic⁹
 quid agit. Unde sic libet de p̄z omere.

Primum metrum secū

di li. da crilicū adoniū dimetrū catalecticū
currēs cū vltio primi d̄ p̄. phi. nubib; atr;

Al radianti
Luce coruscus
Lumina fundit
Semper eodem
Dilla tenore.
Nescit auarus
Condere vultus
Non sibi fas est
Quin sua virtus
Largiter omnis
Influat orbi
Philosophantum
Turba priorum
Lege cohercet
Hac dominantem.
Libera dicunt
Non sibi vis est
Influa mundo
Qua valeat plus
Aut minus vti.
Perpetuata
Lege gubernans
Fugiter vna
Dens sua fato
Stringitur arto.
Ergo rependi
Bratia qualis
Debet eidem
Id quia prestat.
Prestet oportet.
Vana quid ores
Flectere querens
Ad tua vora
Qui manet idem.
Deuius error
Iste / sacratē

Religionis
 Destruit omne
 Robit et aufert
Sed nec egere
 Crede supremum.
 Quos creato
 Sat sibi laus est
 Ut placet et vult
 Dat sine motu
 Tuncra moueri

Secunda prosa se

P cundi libri
 Dilosophia volueret nūqd nō
 ap̄d Boeciū vtrāq; ponit z sal-
 uat libertate; / dei vic; z nature
 cuiuslibet vtētis rōe. **V**olueret **C**ōsti-
 tut⁹ i supiori lumie potuit ita videre **B**oe-
 ti⁹ q̄lit nec platonici nec stoici i lumie solo-
 phie p̄fati viderūt. Alioq̄n p̄peruitatē mū-
 di / vt alio mō nō attingā / neq; demōstra-
 re conati fuissent / ex carentia libertatis ad
 vtrūlib; prime cause. de q̄ canit theologia
 dixit z facta sūt. mādauit z creata sūt. **N**ec
 mirādū h̄ in phis q̄ p̄fectōez z actōez prie
 cause venabāt ex inspectōe creature visibi-
 lis / in q̄ nō est p̄ expimētū repire / q̄ aliq̄ sit
 aut possit eē creatō. **H**inc p̄ p̄ncipio p̄ces-
 buit ap̄d eos ex nihilo nihil fieri. s; h̄ ali-
 bi lati⁹ tractāda sūt. **E**t amplectēda theolo-
 gie traditō p̄ scripturā reuelatā q̄ diuina vo-
 luntas agit ad extra libere. **S**dictorie / et ad
 vtrūlibet / sic historial⁹ z p̄phetic⁹ scripture
 decursus palā mōstrat. **C**ui⁹ rō ē quā phī
 vel negauerūt vel nescierūt. **D**e⁹ q̄ppe nō
 ideo vult res ad extra fieri qz bone sūt / quē
 admodū mouet hūana volūtas ex obiectō-
 ne boni veri vel apparētis. **E**st eō pot⁹ q̄
 ideo res ad extra bone sunt qz de⁹ vult eas
 tales eē / adeo q̄ si vellet eas v̄l nō eē v̄l ali-
 ter eē. id q̄z iā bonū eēt. **P**ropterea bñ enū-
 ciauit magn⁹ **A**mbrosi⁹ post **B**asilium / q̄
 volūtas diuina nature prima lex ē. **D**eniq; z
 volūtas etiā creata si p̄cedat immobilitari
 circa volitōez alicui⁹ boni h̄ nō ē nisi respe-
 ctu finis. z eoz sine q̄b; finis haberi n̄ pōt
Quis vero negauerit diuinā volūtate nō
 aliū habere finē quē velit / nisi se. qm̄ p̄pter
 se fecit oīa. z p̄pter se erat anteq; fierent oīa.
 qualia p̄stat non esse necessario p̄neca ad
 volitionē seu p̄secutionē finis hui⁹ / quare
 nec necessario voluta sūt. **S**ec⁹ i coicatio-
 ne diuinaz personaz ad intra / que in sua
 bb 2

sempiterna. Altera volūtas ē inserta portō
 tionī rōis inferioris. q̄ q̄dē altera d̄r nō in
 substātia. s; q; d̄uertit ad leges vel res infe
 riores/elōgata quodāmo a prima luce/ob
 tute eo tenebrosior ⁊ debilior effecta/ q̄ ma
 gis ac magis ī inferiorz oblectatōe ⁊ visio
 ne se d̄uertit innectit ⁊ demergit. Ita vt ne
 queat q̄nq; oculos tenebris assuetos/ ī su
 pernā veritatis lucē attollere. Sicut ocu
 lus carnis posuit ⁊ reclusus vbi sol materia
 lis occidit vel occasus prim⁹ ē caligat. hāc
 volūtatē inferioris portionis q̄nq; voca
 mus appetitū sensuale nō generalit/ s; put
 nat⁹ est obedire rōni. ⁊ ita liber ē p̄ partici
 pationē. Scdm̄ quam volūtatē p̄mittit
 nos de multa velle vel optare fieri/ quozū
 opposita vult absolute diuina sua volūtas
 vt pius fili⁹ bona volūtatē vult patrē viue
 re/ quē deus mori statuit. Hec n̄ in tantū
 recta est si volūtatē superioris rōnis/ sicut il
 la diuine/ nequaq; remurmuret. Tertio
 modo sub volūtatē noīe late sumpto cō
 plectit oīs appetit⁹/ qui nō d̄iunctā ratio
 nē sequi h; vt est in hoīb; de duplici volū
 tate priorī. sed regit ⁊ dirigit t̄m̄ modo/ q̄si
 regulata ab intelligētia infallibili quēdē
 est. qui sic res ordinat/ vt eas p̄rios mor⁹
 agere sinat. Propterea volūtas hec nullo
 pacto d̄rio p̄t esse vel aduersa diuine vo
 lūtatē. cui⁹ solius influit vel instictū d̄se
 quif. Quo fit vt in brutis nō habētib; con
 iunctā sibi rationē culpa careant mor⁹ sen
 suales/ quales in singulis variant f̄m̄ na
 turā hui⁹ sp̄i vel illi⁹/ q̄s oēs in hoīb; q̄dā
 modo aggregatos inspicimus.

a Secundū metrū se

cundi li. dactylicū archilochium ⁊ stans te
 trameiro buccolico ⁊ trib; trocheis. cōcor
 dat vltimo boetij. Quā varijs terras. si cō
 binentur lineę due in vnū versum.

Quor subiecta modis animalia
 passionibus sunt
 Crudelis leo. tigris ⁊ aspera
 Truc ap̄ furore.
 Indomitus siluas onager colit
 Unicornis atrox
 Ascendit vitulus. petulans caper
 Et equus superbus
 Altus fraus vulpi. lepori timor
 Os vorax lupis est
 Auidus est catulus. sus sordida
 Tardus est asellus

Urfa feror. prudens elephas/ sibi
 Castitas amica.
 Turtur fida pari simplex quoq;
 Stulta corde perdit
 Pauo glorius et zelotipus
 Est auara cornix
 Felle columba caret. canit omīna
 Subo dira planctu
 Est apis arguta mira facit
 Arte mel fauosq;
 Prouida se formica regit/ pigra
 Vult cicada soles
 Pius auis. lucius pisces rapit
 Est odor vulturi
 Pugnaci gallus est pectore.
 Diluus est inertī
 Quis philomena modos vestros capit
 Ac alaunda vestros
 Tales innumerās animalibus
 Inditas videbis
 Conditiones/ quas natura dat
 Alma cuiq; sparsim
 Omnia ppulcro regit ordine
 Porcia nulla culpā
 Nullus et error inest/ industria
 Cuiq; mira valde
 Est hominis ratio complectitur
 Omne tale sparsim
 Per varias species rectrix data
 Cui necesse cunctos
 Affectus iusto moderamine
 Temperet regatq;
 Si renuit peccat/ sit seruaq;
 Turpiorq; brutis
 Ster ratio/ fiet sibi subditus
 Eius appetitus
 Et dominatur ei/ q; si nequit
 Daud ream putato

Prosa tertia secun

di li. // Donicus.
Meret me mei vehemēter meiq;
 similiū crede volucer dū ista per
 pendo. videns iniquitatē ⁊ cōtra
 dictionē in hoīm ciuitate. vel regno spūali
 vbi summa tranquillitas eē debuerat/ vbi
 par erat volūtatē quālibet inferiorē parere
 superiorī/ s; hoc euerfo turbatoq; ordine vt
 pax abscedat necesse ē. nā pax q̄d aliud est
 q̄ ordinis trāquillitas in impando ⁊ obe
 diēdo. Volucer. Obedit monice si va
 lidū fuerit. si vinar ⁊ efficit imperiū/ cuius
 modi vinacitatē/ ḡa virtutesq; cōferunt
 bb 3

libertate. Vides
 caligant oculis
 nint attingere de
 o. ad nridissimam
 Lucat cū monice
 suas ⁊ acie men
 illustrat/ vt in tā
 t. eius sit delectabi
 videre lumē diuinū
 et noxam ⁊ triste
 d de cogitatione ne
 rationis agit. De
 rei ne vel incredi
 cognoscēdū. Pre
 na volūtas diuine
 nozā dā d̄istinctō
 ad oēm appetitū
 it. Est in supre
 onalis insita por
 ges d̄uertitur erer
 temeritatis legē sua
 te multiplicē. Est
 tū vnicus ⁊ multi
 mp foris eē te
 gnite. vt aduersus
 remurmuret quasi
 bilis aut incōpo
 Dec volūtas ī bea
 cra est immobilis
 sunt spūs. ita sit
 amicoꝝ esse p̄ri
 inc p̄ p̄at. Abloz
 res eoz. Que pes
 cui sancti indit
 absorpti vident
 muniōne volun
 hī viatorib; bo
 licet mobiliter
 to xpi. Fiat volū
 q̄d in ofone sua
 posuit. Abba p̄r
 hic calicē a me. s;
 Constitit in buccō
 volūtatē ad primā
 uine volūtatē rei
 sequit exultatio/
 vniuersalit oē bo
 clamauit. Quaz
 o sut corde. Quo
 s ab habētib; coz
 lis hīc i via. Aecti
 o cū obdurance

De consolatione theologie

Præcipue iugis exercitatio voluntatis superioris
ut ad divinam se convertat videat. obseruet in-
heret. Ita ei fiet ut ipsa roboretur et debilitetur
inferior in tractu suo. aprior effecta susci-
pere formam vel influxum seu virtutem a superio-
ri derivatam. Imitatio est ihesus factus nobis a deo
sapiens. qui suscepit et ostendit in se quod agere de-
beamus. In quo propter voluntatem divinam (erat enim
deus) triplex quam diximus voluntas inuenta est.
Voluit scilicet primam assidue quæquod deus voluit
laudans et approbans ordinem divine sapientie
bonitatis et iusticie in omnibus quibus voluit et
fecit in celo per salutationes. in omnibus abyssis per
damnationes. in terra et in mari per quadam salu-
ationes et damnationes variam agitationes. Nos itaque
quod ihesus secundum hanc voluntatem debemus imitari. et
si non usquequaque possimus ex equo dum hic vi-
uimus quoniam nodum confirmati sumus. quoniam per alteram
secundam voluntatem distrabi potest in nobis hanc
voluntas et turbari. imo et ab actu suo peni-
tus impediri sicut et iudicium superioris rationis
secundum quod dirigit potest absorberi. **Sed** in christo
sicut in beatis. quia secundum hanc portem beatus
fuit in via christus. Nihilominus hanc voluntas in
christo voluit ut inferior duplex voluntas age-
ret motus suos in omnibus absque peccato. hic doluit
hinc tristis et mestus fuit. hic oravit. hic mise-
ricordia motus est super turbas et egrotos. hic
lacrimat est. hinc questus est. tamquam sensuali-
tatis aduocat. deus deus meus ut quod dereliqui-
sti me quoniam portio inferior absque ulli solaci-
tionis redundancia superioris ad eam dimersa
erat in acerbissime passionis abyssum. Re-
mo autem unquam carne sua odio habuit. Hinc
postremo cum clamore valido et lacrimis deo
supplicans. expiravit. **Exemplum** igitur nobis
dedit deus ut quemadmodum iuxta hanc dupli-
cem voluntatem fecit. secundum quam erat viator. Ita
et nos faciamus. tam pro nobis quam pro fratribus plo-
remus. oremus. tristes simus. et clamemus. quia sic
est voluntas dei cui superior nostra voluntas con-
formis est si bona est. **Consurgit** inde meritum
multiplex si non dimouetur a statu suo. Hanc si
propter motus inferiores illi duplicis volunta-
tis nihil usquequaque mali agit quod divine sit ad-
uersus. **Monice** // **Sed** quod ager paup-
cul et infelix viator veniunt sub peccato sen-
tientes cum apostolo aliam legem in membris suis repu-
gnantem legi mentis sue et captivam sub peccato
quod perhibet exprimitur. Quis ei vivens exprimitur esse potest
sed originalis causa tate corruptionis fuit eis inco-
gnita quam theologia revelavit. **Non** enim dum co-
noscitur animus assurgere ilico quasi paralyti disso-

lutus aut debilitatus coluber relabit. **Ne** nobis
viatoribus quos fatigat et sepius in turbat volun-
tas inferioris rationis. enitens ad se trahere superi-
orem recte voluntatem potest quæ fomis ori-
ginalis/guiori peccati actualis/guissimo inue-
terate consuetudinis. et super omnem modum ingenti
mole obduratis. quod in christo nec fuit nec esse
potuit. nec sicut est in beatis. **Volucem** // **Ex-**
clamemus monice cum apostolo. Infelix ego homo
quos me liberabit de corpore mortis huius. **Sub-**
inde rideamus. **Deus** dei per ihesum christum. **Dica-**
eide. fiat nobis domine secundum iudicium atque desiderium
non inferioris sed superioris rationis atque volunta-
tis. fiat in nobis sicut in celo fit ubi motus regula-
ris primi mobilis tamquam rationalis. ipse obui-
as reuolutiones orbium inferiorum siue planetarum.
Porro conitamus ut possumus retinere salutem
in suspeso quodam libere arbitrii ne precipite-
ter eliciat actum suum quoniam in hac vi suspensiva
(sit velle sit nolle sit actus medius) saluat peccati
pue libertas arbitrii et sua in nobis utilitas.
Alio quoniam sine suspensione tali vel renisu volun-
tas inferior fortificat assidue. rebellior quæ et in-
domabilior efficit. usquequaque filius sit ius-
metis insipientibus quæ caret arbitrii voluntate
suprema. imo hoc plurimum differt. quia subster-
nit et finire facit sine libidini dominæ voluntate
deterior effecta huius. quæ sensu ma est iniusticia
ferens arma. **Omnia** eos quos ad hanc
fuitur malicia pertrahit. loquimur illos quæ iud-
icium rationis (quæ libertas radicata) vel nullum habent
vel infantes et fatui. vel imperfecti ut pueri vel
invalidi ut femine. namque variis et mutabilibus
femia. **Quod** si causa cognoscitur cur puerorum sit im-
perfectum et mulierum invalidum iudicium. **Credi** non
potest quanta turba hominum puerorum et puellarum
inter barbaros homines exprimitur. **Multi** mul-
ta super hac re locuti sunt. astrologi. medici.
philosophi. et hi vario modo. poete. magici. prophete falsi
vel idolatre. **Propheta** verum tandem dixit de
deo. **Qui** fingit sigillatim corda eorum. quæ intel-
ligit omnia opera eorum. **Et** sapiens. **Cor** regis in
manu dei est quæcumque voluerit declinabit illud
Qui secundum apostolum. **Cui** vult misereri. et quem
vult indurat **Theologia** vero recipiens ex om-
nibus priorum dictis id quod probabile est. et impro-
babilia reijciens. proficit et colligit per statum vie
et nature destitute causam talem. **Itaque** sic anima
rationalis depedit a corpore dispositio vel ar-
monia. non quod in esse cum sit imaterialis et imor-
talis. sed in operari in corpore. **Ita** secundum varias
operationes suas presupponit et requirit diversas
dispositiones armonicas. unam habet ut in

formet et sustentet corpus. altera ut vegetet et augeat. altera ut moueat et sensificet. Et huiusmodi non vno modo sicut nec vnus est tamen sensus carnis sed est exterior et interior multiplex. Quis inter harmonias non dubium quoniam prima in perfectione secunda excedat. secunda tertia. et ita de reliquis. Neque negat aliquis quoniam in predictis operationibus vtaque et egeat anima rationalis organo corporeo sicut est forma corporis organici physici boies in esse constituitur. **T**ertium super est alia perfectior operatio rationalis anime supra brutales. in qua prouenit cum angelis quia operatione dicimus intellectualem. In qua radicalis libertas arbitrii quae libertas est facultas rationis et voluntatis. quae nec voluntas sine ratione eligeret. nec ratio sine voluntate vellet. libertas idcirco complectitur utraque vim. Rursus huius operatio intellectualis quibus in se non sit organica. presupponit tamen dispositionem organica in sensibus praesertim interioribus perfectioris re lucidioris et quietioris quam aliqua sit aliaque omnem enim intelligentem sicut dicit aristoteles. necesse est fantasmatum speculari. Quamuis Avicenna et Algazel cum similibus tradiderint intellectu desuper illustrationes ab intelligentibus sine sensu primo vel inspectione fantasmatum posse suscipere hinc prophetias et diuinationes tam in vigilia quam in somniis saluare nituntur sicut aliqui tradiderunt fantasias omnes brutorum et hominum a celestibus corporibus exoriri. longum vero prosequi esset operationes singulas. Redeamus ad primum diu. et dicamus ut cepimus quod intelligendo primum mitus et spiritus intelligibiles eliciendo necesse se est fantasmatum speculari. non certe quilibet quibus sit ordinata pura et lucida si libertas arbitrii debeat esse perfectum stabile et integrum. **E**t autem mille modis imo innumeris contingit ista quae versus liberi arbitrii praerit harmonica dispositio nunc totaliter impediri ut in infantibus et fatuis ebriis et amantibus multis nunc imperfecta haberi ut in pueris. nunc instabile et variam ut in feminis et in omnibus generaliter quae variis passionibus affecti sunt. tandem integra vix habet homo dispositio ad quaeque intelligibilia pro defectu prouenit ex naturali vel accidentali tali operatione. Quo fit ut diuersi vigeant versus liberi arbitrii. quodam in istis alteri in alijs. et neque in vtriusque. **Q**uid dicimus de diuersis hominibus cum varietate ista diuersis temporibus. imo eodem die et fere de momento in momentum cogitatur homo quod se discussit acriter in seipso dum famelicus aliter iudicat quam repletus. sobrius quam ebrius. mansuetus quam ira successus. vigilans quam somniculosus

amans quam inuidus. strinens quam libidie stimulat. humiliat quam exultat. Et ita de reliquis sine numero. Neque tamen adhuc attigimus melancholicas fantasias quae infinitas medici tradunt ex humorum corruptioe varia generatas. formatae ei gratia exempli fantasias fumis grossis obtenebratae fantasmatum troris et horroris sic puer solus in tenebris inde clamans et fugiens. Quae ex parte spiritus tristes sunt aliquid aliquid ediuerso ioculariter letis.

Tertium metrum secundum

Sol. dactylicum perametrum saphicum.
Plendor solis radij videndos
Arbibent sese tuitu fideli
Dum serenus sit mediocis purus
Aer. imo perspicuo refulgens.
Suttule roris/pluuię ve dense
Rarus aut nimbus vel opaca nubes
Pendulum si se per inane librant
Frangitur circa radius cathecum
Visibus falsas tribuit figuras
Pille portendens oculis colores
Iridis micans pluuiosus arcus.
Halo lunaris/varia vel ortu
Sol vel occasu specie nitescens.
Par in obiectis speculis videre
In quibus distant color et figura
Pro situ tali variaque forma.
Est agens virtus anime suprema
Que relucescit radians in ima
Parte passiva/species in actus
Efficax ducit sed speculatur
Per prius grossi simulacra sensus
Spiritus que fert cerebri medullis
Dum quibus fumos recipi putato
Hos vagos/turpes/fetidos et atros/
Alteris mulcens nitore est et ordo
Pulcer/apertus numero placenti
Et habes causas sapienter aptes
Cur sit elusus rationis versus
Arbitrans plene nec inest facultas.

Prologus quarta secum

Sol. // Monicus.
Intelligo volucer quae late pateat ista
 de fantasias cordis de fallacibus iudicij
 anime percrutatio secundum quae memisse de homine
 fragilitate et imperfectioe sue. Nam quomodo inueniatur
 nescit aliquis quod praetis incommodis vel in aliquo
 non sit obnoxius sed quemadmodum de vicij oratione
 dicitur. Optimus ille est qui minimis vigeat
 ita ille dicitur de quo non ultra coeque hominem
 modum/melancholicis fantasias irretit. Redeat
 bb 4

m^o inquisit aliud de narratōes historicas. q̄
et stili splēdore z rerū gestarū magnitudie
nō inferiores existūt. **U**lexm̄ h̄ intest qm̄
historias h̄ scriptura sacra put i eis rēta
reuelauit de^o p̄ p̄betas. lōge p̄r̄ ante q̄s fie
rēt. **E**t q̄b̄ pulcerrime ac saluberrime veri
tates elucescūt. **E**lucescit p̄rio diuina oim̄
p̄cognitō simul z p̄uidētia regitiua oim̄ q̄
gerūt tā in celo q̄ i terra. q̄ volūtati sue ser
uire facit vniuersa. nūc p̄ bonos nūc p̄ ma
los aduersus quā nō est sapiā neq̄ p̄siluiz
adeo q̄ hoies vel demōes implēt p̄disposi
tionē reuelatā dei. dū conāt illā vel effuge
re vel frustrare. **S**ūt in exēplū vendit^o Jo
seph/ z exposit^o cū alijs infātib̄ i aq̄s moy
ses/ z dauid a saule p̄secut^o. cū ceteris absq̄
nūcro. **E**lucescit p̄terea q̄ p̄nūciatōnes
dei facte p̄ p̄phas yel scripturā. p̄ditōez se
perecipit i3 exp̄ssa nō sit fm̄ varietatē me
ritoꝝ vel demeritoꝝ apud illos q̄b̄ vel p̄
quib̄ h̄mōi p̄nūciatōes sūt. **D**oc de iona
respectu nininitatē. **D**oc de isaia respectu
ezechie. z ita de reliq̄s liquet. **R**elinquit id
circo sp̄ hoib̄ dū viatores sūt p̄nic locus z
p̄ie oī ois atq̄ p̄uersionis effect^o nec ex im
mutabilitate dei vel p̄nūciatōis sue despa
tioni loc^o daf. **E**lucescit ampli^o nō eē ser
uiendū deo p̄ sola p̄peritatis adeptōe vel
aduersitatis euitātōe t̄pali/ q̄ veritas i enā
gelio manifest^o traditā ē/ q̄s lex antiq̄ t̄pa
lia p̄moda yel incōmoda rememorās expo
neret. **E**st eq̄dē p̄miū p̄stanti^o merito nihil
aūt t̄pale p̄stanti^o ē virtute. **S**z neq̄ cū stoy
cis dicere satis ē virtutē esse p̄miū sui sicut
viciū seipm̄ penā h̄z. **A**lliciēdi fuerūt hoies
ad laboriosa p̄tutū opa z a suis voluptati
b^o viciolis arcēdi p̄ sepatū aliq̄d mai^o tā p̄
miū q̄s suppliciiū. **A**d q̄d p̄hia qz p̄tingere
nō potuit h̄ deficit cū sua p̄solatōe deficiūt
et illi q̄ volētes suis exhortatōib̄ vel p̄di
catōib̄ bñ instituire ad amorē dei. p̄mit
tūt. p̄ illo q̄si p̄mutatōez quādā/ bona t̄pa
lia vt diuitias/ vt sanitatē/ vt plē egregiā/
aut aliq̄d similiū. **S**ic ei z cortex l̄eyeret^o
p̄redebāt. q̄suis int^o p̄phetici z eleuari viri
sp̄ualia sub his t̄palib̄ p̄missionib̄ obū
bzata p̄cipent z gustarēt/ s̄z de h̄ lati^o infra.

Elucescit postremo ex hac diuine volun
tatis ad vtrūlib̄ actōe extra se liberrima q̄
solo nutu t̄pat ozbe/ q̄ ozdes spesq̄ n̄re di
rigūt nō inaniē ad deū q̄suis imutabilē qz
cetera oīa mutare scit z p̄t dū vult. **E**t h̄ ē
general^o mor^o isit^o oīi creature quē obediē

tialē noiare possum^o vt ei^o seq̄t impiū quē
admodū de ascēsu ḡuis ne vacuū fiat dici
solet. **E**t p̄fecto si de^o sinat res agere p̄rios
mor^o. q̄s ē vt eos possit vel impedire vel
mutare. **A**lioqn̄ nō tā res sineret/ s̄z agerēt
veller nollet. **Q**uinetiā m̄stratio nōne re
ponit in ordie cāz q̄s ab initio de^o istituūt
p̄ri^o aūt mor^o angeloꝝ liber est in agēdo.
Proinde sic sp̄ualia potiora sūt t̄palib̄ tā
q̄ illoꝝ finis. ita sit i t̄palib̄ mutatio/ p̄ut
erigit gratuitū regimē sp̄ualiū/ p̄fert ad fi
nē eterne beatitudis p̄sequēdū. **I**n hac at
regiōe vlt^o ordie sp̄ualiū reponūt diuina carit
mata/ p̄cipue fides spes z caritas/ q̄b̄ mo
t^o idit^o z q̄si p̄ri^o ē ipetrare miracula dū expe
dit/ vt q̄ i aq̄s validis t̄ra appareat arida i
medio fornac^o ardētis sit vlt^o rois/ q̄ mō
tes trāfferāt q̄d lōge mai^o optabili^o q̄s ē fit
p̄ istas v̄tutes z ozdes eis subnitā/ vt expe
ditū sit z alacre libez arbitriū volūtatis h̄ia
ne/ ad dirigēdū pedes sue affectōis z itētō
nis/ i viā pac^o z salut^o. **A**d p̄formādū p̄tea
diuine volūtati suā eidēq̄ p̄sus inniti dicē
do cū p̄pha. **U**t in mētū fact^o sum ap̄d te/ z
ego sp̄ tecū. tenuisti manū dexterā meā. z i
volūtate tua deduxisti me **U**n libz colloca
tioni diei p̄ntis terminū dare sub h̄ metro

Quartū metrū z vl

ti. se. p̄cordat metro. ij. h^o li. Quot subiecta

Uminis orbus subsidium sibi
Querit a vidente
Uni plus nitit vt magis audijt
Imminens periculum
Patrem dum cecidit puer aspicit
Acci manum dat
Scit quia non valet ex se surgere
Querit hinc iuuamen
Ulnerē fractus qui medicamina
Pouit/ hunc requirit
Potat amaris. vrit z ignibus.
Unic obedit vltro.
Litibus implicitus sibi querere
Iure vult peritum
Dictaq̄ nec refugit sua credere
Consciū suimet
Cur igitur ceci/ pueri quoq̄
Sauciq̄ valde/
Juris z ignari. nos tradere
Non cito velimus
Ap̄e tibi. qui rite p̄ omnia
Uis opem referre.
Quo sine nulla valent discrimina

De cōsolatione theologie

Uel arte pelli.

Uuc penim^o quo vis/mora nulla sit.

Ubit alacris mens.

Si caro tardat/per q̄ pericula

Auncta te sequetur.

Srata.nec inualido cum murmure

Perget aut trahetur.

Cur peccata sciēs cumulet noua

Dum licet mereri.

ExPLICIT LIBER SC̄DUS.

Incipit liber tertius

Profa prima. **U**onicus

Hsum volucer desiderans
rursus ex te audire verbū su/
per cōsolatione peregrini. so/
licitam enī super hoc audita
tem/ex puigili cordis mei cu
ra/que te loco temporeq̄ preuenit/intelli/
gis. **U**olucer **S**pes vt dixi monice
solatur eum / cōfugens ad deum tanq̄ ad
thronū gratie.ad templū z aram misericor
die.ad arcam federis. ad libertatis asilum
ad firmā petram. z solidū littus. **A**natura
siquidem ita videmus institutum vt debi
lior innitat fortiori. sicut vitis vltimo. cdera
quercui. naufragus tabule/ puerulus ma
tri. **S**olatur ipm̄ preterea scriptura sacra/
reuelans decursum mundani regiminis/
a prima voluntate liberrima/ cui nostra cō/
formis esse debet. Quēadmodū vero per
spem vis irascibilis. sic per hm̄i confor
mitatē rationalis ordinat/ et ex cōsequen
ti cōcupiscibilis/ dum ita fuerit cōformis
et subdita q̄ ipsius z dei sit vnum velle et
vnu nolle/ quod amicitie p̄p̄riū est. **U**i
dens aut q̄ irascibilis p̄ impatientiā con/
tubaf. z per ignorantia seducit rationalis
Deinceps igitur p̄plebit sermo sup impe
dimentis hm̄i tollendis/ primū p̄ patien
tiam. alterū per doctrinā/ vbi nōnulla que
in prioribz dici potuerāt/ inserent. **U**o
nicus **P**lacet qd̄ dicis qm̄ et dictoz re/
cordationē summaria/ z dicendoz lucidū
ordinē tradis. **U**olucer **L**ocutur^o er/
go de cōsolatione p̄ patientiā recte mibi vi
deor id agere si de moderamine zeli in cho
auro. habet itaq̄ zelus inter passiones ve
hemētiā multā. **A**udi sapiētē **D**ura sicut i
fern^o emulatio. **P**refert insup sibi sp̄m iu
sticie q̄ fit efficacior ad nocendū dū deuiat
Quid enī efficacius ad nocendū q̄ fami
liaris inimicus. z q̄ demoniū meridianū/

quod in angeluz lucis se transfert. **P**or
ro zelus et si quōq̄ significat inuidiā. quōq̄
odium. aliquādo imitationē. vtemur hic
zelo put est desideriu z vehemēs quo quis
incitat ea tollere que rei sibi dilecte viden
tur aduersa. **S**ic homo zelat pro vxore/ ne
mechus abutatur ea/ et hinc zelotypia. ma
ter pro filia ne violetur. iustus p̄ domo dei
volens ab ea tollere quicquid viderit scan
daloz. **U**nde istud est. zelus dom^o tue cō/
medit me. **U**nius recordati sunt discipuli
christi/ dum eijceret vendentes z ementes
de templo seu domo dei. **Z**elū hūc vltimū
laudauit qui dixit nullū esse deo acceptū
sacrificiū q̄ zelū animaz. vere quidē si cō/
mitetur ipm̄ benignolentia/ discretio/ z con
stantia. que tria si deserat aut contēnat zel
lus. recte p̄paueris ipm̄ gladio bicipiti in
manu furiosi. igni rursus et fulmini sine
obice puaganti.

Primum metrum ter

ij monocolon choriambicū asclepiadeuz
currēs cū prio carmine **D**oracij **D**ecenas
atauis edire regibz.

Igēs flāma rapax libera si manet
Pox supma dom^o puolitas vorat
Quo pl^o absq̄ mō torrida cādunt.
Estas/fulguribus crebrius emicat
Eliusq̄ vapor dissipat infima:
Est igni similis zelus/et estuat
Intus cor stimulans. quo vehemētiōz
Incumbit cohibe/fac teneat modum:
Lollidunt in eo se pariter duo
Affectus/nimiū singulus improbz.
Hinc impellit amor hinc furit odium.
Zelus nam quia rem diligit z colit
Ledi non patitur/protinus incitus
Ira corripitur/recta nec inspicit.
Ddit/persequitur/nec requiem capit.
Ingit iusticiam/tendit in ardua
Supra posse ferox frangitur z ruit
Secum multa trahens que pereūt simul.
Secūda prola ter

ij. // **U**onicus.
In **D**onne zel^o excusat o volucer p̄p̄
itētōz boni finis/ etiā si leserit vt
duz vult tollere scādala a domo
dei/satages ab hoibz vel hereses corrigi vl
symonia abijci. l' tyrānidē p̄pesci. nōne suf
fragat sibi v̄bū xp̄i **S**i ocul^o tu^o q̄ ē intētio
fuerit simplex to. cor. tu. lu. erit. **U**olucer

De zelo

Zelus qd̄ sit

Quis zelus
accepty deo

Copat' zelus
vni libere
vagam

D